

Sabır, hız, cesaret, çeviklik, koordinasyon, alternatifli düşünebilme, zeka, analiz, problem çözme yeteneği, süreci yönetebilen ve sonuç odaklı çalışma prensibi, karşılaştırma ve tartma yeteneği, uygulama deneyimi, yüksek düzeyde matematik, modelleme, simülasyon bilgisi, zaman kavramı üzerine iş gücü, kapasite ve maliyetlendirme deneyimi, stok yönetimi, kriz yönetimi, beklenti dışı gelişmelere hızla tepki verebilme ve tedbir alabilme... Sakin olun! Bunlar sadece bir planlacının sahip olması gereken temel özellikler, henüz CEO'ya sıra gelmedi...

Kim ne derse desin planlama süreci, çıktı üzerinde en çok etkinliğe sahip olan süreçtir. Sonucun nasıl ve ne zaman gerçekleşeceği ile ilgili, tüm sürece hakimiyet gerektiren ve işin niteliği, sektörün yapısı her nasıl olursa, olsun; en çok bütünsellik yaklaşımı gerektiren faaliyet planlamadır.

Satıcıların "doğuştan yetenekli", yöneticilerin "lider ruhlu", muhasebecilerin "titiz, düzenli ve ketum" olmalarını bekleyen insan kaynakları uzmanlarına "peki ya planlamacılar?" diye sorduğunuzda alacağınız cevap en büyük şirketten, en küçük şirkete kadar değişmez, sanki bu konuda kendi aralarında özel bir anlaşma yapmışlar gibi: "planlamacılar mı? onları belli bir kalıba sokmakla ilgili sıkıntılarımız var, ancak genel bir tanımlama ile kendilerinden "üstün insanlar" olarak bahsediyoruz" şeklinde yorumlar duyarsınız.

Karmaşık süreçlerin olması gerektiği gibi (optimum) planlanabilmesi için gereken zaman, süreçlerin gerçekleştirilebilmesi için gereken zamandan daha uzun olabilmekte, üstelik "peki ya şöyle bir alternatif de düşünersek acaba sonuç ne olur?" sorusuna cevap arayan patronların yetnediği iş dünyasında planlama yapmaya çalışmak köstebek kovalamaya benzemektedir ki bunun için "üstün insan" olmak bile bazen yeterli olmamaktadır. Gerçekten de eldeki kaynakları, mevcut kapasite içinde en uygun biçimde planlayabilme çabası, karmaşık süreçlerin birikimi ile beraber, bir süre sonra "wack-a-mole (köstebeği kovala)" oyunu ile aynı platformda değerlendirilebilir hale gelebilmektedir.

Elektronik devreler tarafından kontrol edilen, hidrolik-pnömatik pistonların ucuna bağlı, yaylarla ve sensörlerle oluşturulmuş, ortalama 6-9 delikli bir platformdaki, deliklerin her birinden hızla kafasını çıkartıp, geri kaçan plastik köstebekleri yakalayabilmek için; sadece iki elinizde iki adet çekiciniz mevcut. Oyun her geçen sürede, bir öncekinin ¼ oranında hızlanmakta ve elektronik kart tarafından rastsal olarak seçilen deliklere yetişmeniz beklenmektedir. İnsanoglunun makineye karşı verdiği mücadelenin saf ve çocukça bir örneği. Başarı şansınızı, bilgisayar yardımı olmadan hesaplamak için bile gereken süre aşığı yukarı bir insan ömrünü bulabilir.

Çoğu işletme yukarıdaki örneğe benzer olan karmaşık ve git gide (iyi bir şekilde büyümenin, rekabetin, çeşitliliğin ve müşteri odaklı olabilmeyin getirdiği kaçınılmaz bir gelişim süreci ile) daha karmaşık bir hal alacağını bildiği üretim/hizmet süreçlerini planlayabilmek için öncelikle basit hesap tabloları kullanımından, ERP kullanımına geçmenin yeterli olacağı yanılgısı içine düşer.

Aslında ilerleme açısından düşünüldüğünde, bilinçli bir işletme için sıralama doğru olmakla beraber, (1.Hesap Tabloları 2.MRP 3.ERP...) sıralama eksik kalmaktadır. Sıralamayı tamamlayacak olan araç ise kaynakların optimum planlandığı, süreçlerin sıralamasının ve termin tarihlerinin esnek ve alternatifli olarak yorumlanabildiği "Gantt" çizelgesi üzerinde her türlü senaryoya karşı, hızlı hesaplama kabiliyetine sahip bir "İleri Planlama ve Çizelgeleme" yazılımıdır.

ERP yazılımları genel olarak stok-muhasebe-finans yönetimi-satış ve satın alma süreçlerinin entegrasyonu temel mantığına dayalı, içine malzeme ihtiyaç planlama, insan kaynakları yönetimi v.b. eklentileri de alarak bir şirketin temel işleyişini, düzenli, tek kaynaktan beslenen ve tek merkez tarafından kontrol edilebilen, entegre bir halde işletmeye yönelik yazılımlardır. Günümüz iş dünyasında, "olmazsa-olmaz" olarak nitelendirilebilecek yazılımlar olarak artık hemen, hemen bütün orta ve büyük işletmelerin iş süreçlerinde ve iş yapma modellerinde yer almaktadırlar.

Ancak hiper rekabet ortamında, farklı olan, bir adım önde olan, daha iyi tahmin yapabilen ve en önemlisi kaynaklarını daha etkin, daha verimli, optimuma en yakın düzeyde kullanabilen şirketler başarı elde edeceklerdir. Bu anlamda işletmelerin bünyesine iyice yerleşen bilişim teknolojilerinde geleceğin dünyası, standardın ötesine geçebilen şirketlerin olacaktır. Özel yazılım araçları ile mevcut işleyişini destekleyen şirketler ancak rakiplerine üstünlük sağlayabileceklerdir. Önce bilgisayarı işine girdi, sonra çeşitli ofis yazılımları iş yapma biçimimizi son derece etkiledi, iletişim ve İnternet'in gelişimi ile hızlandık, önce MRP, sonrasında da MRP2 ile üretim malzemelerimizin tedarik miktarlarını planlamayı başardık, ERP ile şirketimizin tüm birimlerinin aynı dili konuşmasını, aynı standartlarda iş yapmasını, merkezi ve entegre olarak kontrol altına aldık. Şimdi artık sıra optimizasyon hesaplamaları yapmaya, daha verimli zaman yönetimi, daha etkin tezgah planları, alternatif üretim senaryoları geliştirmeye geldi.

Kerem Okudan

Demand Solutions Türkiye Müdürü

